

La nova frontera a la Cerdanya alt-urgellenca

L'any 1936 Catalunya va estrenar la divisió territorial per comarques i vegueries a partir de la ponència liderada pel geògraf Pau Vila. Això és molt conegut. La ponència, iniciada ja el 1931, Divisió Territorial de Catalunya establí criteris socials i econòmics per definir les actuals comarques com ara la possibilitat d'anar i tornar en un dia dels pobles a la seva capital o els moviments naturals cap al mercat, el qual fixava la ciutat de referència. Després de la Guerra Civil Espanyola i la posterior dictadura, l'any 1987 el país va recuperar aquell estudi i va restablir la fragmentació per comarques. La recuperació de les vegueries va arribar també via Estatut l'any 2006. Entre la Cerdanya i l'Alt Urgell la divisió es va situar fixant els termes municipals de Montellà i Martinet i Lles de Cerdanya com a limítrofs. Entre les dues comarques

van quedar territoris més petits amb realitats socials i econòmiques pròpies com la Batllia, amb capital a Bellver, o el Baridà, els pobles més orientals de l'Alt Urgell i els més occidentals de la Cerdanya com a mapa. En els últims anys la recuperació del Baridà com a marca local ha fixat Martinet com a capital econòmica. En paral·lel, la creació de la Cooperativa del Cadí per Josep de Zulueta va impulsar a l'Urgellet, una altra subcomarca al nord de l'Alt Urgell, una nova economia basada en la pastura de bestiar boví per a l'elaboració de productes làctics. Amb la creixent importància de l'activitat de la cooperativa també entre els ramaders de la part més occidental de la Cerdanya, els pobles cerdans d'aquest costat de la vall van anar fixant la Seu com a capital de referència. A principis dels anys 90 la cooperativa encara es nodria de llet de 600 explo-

tacions, de les quals 360 eren de l'Alt Urgell i 240 de la Cerdanya. Tot un món de famlles enllaçades amb la Seu. En les últimes dècades la piconadora de la construcció i el turisme residencial a qui serveix han incrementat aquesta divisió econòmica i emocional entre els pobles petits de la Cerdanya que mira cap a la Seu i la resta, amb l'excepció de Bellver, municipi abanderat en la construcció de segones residències i la indústria del cap de setmana. Pobles com Lles, Travesseres, Músser, Aràns, Montellà, Martinet, el recòndit Vilec, Viliella o Prullans semblen no formar part de la Cerdanya d'avui, la de les cues els divendres i diumenges, els vehicles estacionats arreu i les urbanitzacions buides. És una altra Cerdanya que alt-urgelleja cada vegada més insinuant una escissió futura. En quina comarca els hauria situat Pau Vila avui?